

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י' אייר תש"פ | דף היומי בבלי: שבת נט.

דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד סעיף י'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה ויש עוד' עד 'ועתה גראה'.

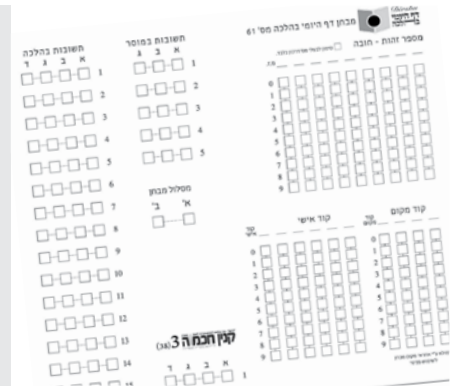
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ד משנה א עד פרק ד משנה ב

"המתנתי הרבה זמן, לקחו לי את התור וגם דרכו לי על הרגל - אבל זכיתי ב-26,000 שקלים" | מבחני דרשו של חודש אייר יתקיימו במתכונת ייחודית תוך שמירה על כללי הבריאות | "עץ חיים היא למחזיקים בה" - כך זכה מייסד 'אמקור' בשבע שנות חיים | 1881

על דא ועל הא

**"בננו נמצא במלונית קורונה" - זעקה אמא
מתחננת עבור בנה - "המבחן שהזמין הגיע
למייל שלי בבני ברק, שלחתי אותו למייל של
המלון, אבל הם לא שחררו לו את הדפים"**

רשמים מהמבחן הראשון של 'דרשו' שהתקיים באמצעות המייל והפקסים

מזעיר מחוק לימודם הכללי. ה'דף היומי בהלכה' מסתכם בלימוד קצר של משנה ברורה, ואף אלו הנבחרים על ה'דף היומי בבלי', לימוד זה הוא מחוץ לסדרים, ובכל זאת לא יוותרו על קביעותם גם בעת הזאת, כאשר בני המדרש סגורים, והלימוד מתקיים בתנאים לא פשוטים, בחצר תחת השמש היוקדת, או בפינת אחד החדרים בבית, כאשר רעש הילדים מפר את השלווה ומונע ריכוז.

מי כעמך ישראל המחובר לתורת ה', כמונשם התלוי בכבלי מכשיר ההנשמה, לא יוותרו על כל טיפת לימוד תורה, כמו דג במים השותה בצמא אף את מי הגשמים. גם כאשר שגרת היום יום משתנית לחלוטין, כל יציאה מהבית דורשת מסכה, והשהייה בבית, פעמים רבות גורמת מבוכה - שגרת לימוד התורה תישאר קבועה, כי בלעדיה אף היום הלא ברור בלתי אפשרי. עבור לומדי התורה, זה מה שמשאיר אותם מעל המים ומאפשר להם לחצות את נהר הקורונה השוצף והגועש.

ובהגיע שעת המבחן בדיוק, אלפי מחשבים ומכשירי פקס בכל הארץ פלטו טפסי שאלות על הדף היומי וקנין חכמה, משניות ומשנה ברורה. ומי שלא השיג את מרוצת הטכנולוגיה, רץ לשכן שידפס ולחבר שיסרוק וישלח, כדי שקביעות המבחנים לא תותר,

הרב ישראל ליוש שליט"א

כמו כל משרדי החברות והארגונים, גם ב'דרשו' התארגנו לדיני הריחוק שנכפו עלינו בעקבות מגפת הקורונה. עמדות מחשב ניצבו בבתי העובדים, ושלוחות קווי הטלפון הופנו לשם. אך עד מהרה הבינו עובדי המשרד שחוקי הקורונה הפרו, יותר מכל, את שלוותם של אלפי לומדי התכניות השונות של 'דרשו'... "מה יהיה עם המבחן?" "הוא יתקיים בזמן?" "באיזו מתכונת?" - פנו הלומדים ללא הרף. "יש סיכוי חלילה שיבטלו אותו?" שאלו חלקם בחשש גדול...

"חשנו", מספרים במשרדי דרשו, "את החיבור האיתן של הלומדים למבחנים, וללימוד הקודם להם. התשוקה והצימאון ללימוד התורה, לשינון ולחזרה, ניכרו היטב משאלותיהם, ובקולם נשמע חשש אמיתי שמא מקרי הזמן לא יאפשרו חלילה לקיים את המבחן".

ואכן כאשר התפרסמה ההחלטה שהמבחן יתקיים דרך הפקס או המייל, עפ"י בקשה מוקדמת של הנבחרים, החלו לזרום מיד ובלי הרף אלפי בקשות למבחנים על כל תכניות דרשו לסוגיהן. עבור רוב נבחני 'דרשו', חומר הלימוד עליו הם נבחרים, הוא מעט

ויגיעתו בתורה לא תופר...

מאוד שחרם בעוה"ב וגם בעוה"ז, ויראו נחת לרוב מכל יוצאי חלציהם, אכי"ר" - כלשון מכתבם של מרנן גדולי ומאורי הדור שליט"א. ואכן הם כבר זוכים לראות את הנחת מול עיניהם, כי גדולה ראייה משמיעה.

אלפים לא התכנסו לעריכת מבחני 'דרשו', לאור ההנחיות, אך התלכדו סביב המבחן, כי ממשיכים לחיות... הקורונה הצליחה להפריד אנשים, ולהרחיק אדם מזולתו, אך היא לא הצליחה להפריד בין אדם לתורתו. ההתקהלות נאסרה אך אנו מלוכדים בתורה, היא מאחדת את לומדיה ומאגדת בין עמליה, עמים בין ימים וקהילות בין גבולות, כאיש אחד בלב אחד סביב תורה אחת, ה' אחד ושמו אחד.

"בננו נמצא במלונית קורונה" - זעקה אמא מתחננת עבור בנה - "המבחן שהזמין הגיע למייל שלי בבני ברק, שלחתי אותו למייל של המלון, אבל הם לא שחררו לו את הדפים. לא התייאשתי" - ממשיכה האם לספר - "הפעלתי את סניף 'עזר מציון' בחיפה, שדאגו להביא לו את המבחן זמן קצר לפני שבת. הבן ענה על השאלות במוצאי שבת. אבקש להתחשב בנסיבות ולקבל את תשובות המבחן..."

בתקופה בה הבתים הפכו לבתי מדרש, כל בני הבית חווים את לימוד התורה של האבות והבנים, והם שותפים מלאים בעמלם, תוך ויתור על צרכיהם ופרטיותם. "ולפי גודל הקושי, כך יגדל

הסיפור היומי

פרופסור רחמלביץ' התבונן בצילום, העביר אצבעו ושאל: "לאן זה נעלם?". פרופסור נתן גחן להביט מקרוב ואמר: "זה נעלם"... הם התבוננו שוב בצילום הקודם, והתפלאו: "הנה זה, לאן זה נעלם?"...

"עץ חיים היא למהזיקים בה" - כך זכה מייסד 'אמקור' בשבע שנות חיים

ולקבוע לאור השוואת הצילומים את קצב התפתחות המחלה. "אולי כדאי ללכת לרופא גדול", הציע הרב. מר גרודצקי חיך: "ניסיתי את פרופסור נתן מתל אביב ופרופסור רחמלביץ' מירושלים. אין גדולים מהם!" לא היה לו עוד מה לומר, ובירכו בברכת החלמה מהירה.

עבר זמן קצר, ובן נולד לגיסו. אביו, רבה של הרצליה, ביקשו שיסע ויזמין את רבנו בעל ה"קהילות יעקב" לסנדקאות. ואכן ביום הברית הסיע את רבנו ברכבו. בדרכם חזרה שאל את רבנו האם יאות לבקר בישיבה. רבנו נענה להצעה, נסעו, והראה לרבנו את הפנימיה: "מר גרודצקי בנה אותה". הראה את בית המדרש: "גם הוא נבנה בסיועו של מר גרודצקי. הוא הבטיח להמשיך ולסייע, ועכשיו חלה. והוא אדם לא מבוגר. יש לו ילדים להשיא, ועסקיו בתנופה".

התרגש רבנו. ואמר: "הוא מחזיק תורה, יש לו זכויות. המחלה תיעלם. הוא ישיא את ילדיו, עסקיו יפרחו, והוא ימשיך לעזור לישיבה!"

הרב מובשוביץ היה המום. כשהתקשר אליו מר גרודצקי וביקש שייקחהו ברכבו לצילום החוזר, סיפר לו מה ששמע. מר גרודצקי נאנח: "הלואי..."

הצילום נערך בתל אביב, והרב מובשוביץ חיכה בחדר המתנה. ראשונים יצאו שני הפרופסורים, אחריהם יצא מר גרודצקי ואמר: "בוא ניסע".

בדרך, סיפר: "פרופסור רחמלביץ' התבונן בצילום, העביר

לפני עשרות שנים, העיר הרצליה היתה יישוב קטן, בו הכירו כולם את כולם. כך הכיר הרב בן ציון מובשוביץ, בנו של רבה של הרצליה, את ולאדיק גרודצקי - צעיר שאפתן ובעל מרץ, ששלח ידו בעסקים רבים וההצלחה האירה לו פנים. הוא ייבא משאיות ממצרים, יסד את חברת ההסעות "המאחד" (גלגולה הקודם של "אגד"), והקים את חברת "אמפא" - אמקור.

כשהקים הרב מובשוביץ את ישיבת השרון, הבטיח מר גרודצקי את עזרתו. ואכן, הוא עזר ברכישת הקרקע ותרם את בנין הפנימיה, ואף נטל עמו את הרב מובשוביץ כשנסע לארצות הברית להגל עסקיו ופתח לו שם דלתות בקרב מכריו.

בפורים הזמינו הרב מובשוביץ לסעודה בישיבה, ומיד הודיע שהוא תורם את עלות הסעודה, וכן הביא תזמורת להגדלת השמחה. הוא נהנה מהאווירה, אך התאונן על כאבי בטן. "אכלת יותר מדי", השיבו הרב מובשוביץ, "פתח את החגורה ויקל לך..."

מר גרודצקי טלפן להזמין את נהגו, מפני שאינו חש בטוב, ועזב את המקום.

כעבור כמה ימים טלפן, וביקש מהרב מובשוביץ שיסור ללשכתו. בבואו, אמר לו: "הרב מובשוביץ, זה הסוף. גילו אצלי מחלה קשה בקיבה". הרב לא מצא מלים לנחמו. "אתה יודע שנישאתי בגיל מאוחר. עוד לא השאתי את ילדיי. והייתי רוצה כל כך להשתתף בחתונתם... עסקיי מצויים בתנופת התפתחות, והייתי רוצה להמשיך ולעזור לישיבה. ועכשיו, הכל נגדע..." הוא סיפר שקבעו לו תור לעוד מספר שבועות, כדי לערוך צילום נוסף,

נסע מר גרודצקי לארה"ב, וביקש מהרב מובשוביץ להתלוות אליו. עלה אתו לפגישה עם סגן שר המסחר האמריקאי. "זה הרב שלי", הציגו בפניו, "לרב הזה יש רב"..." סיפר לו את סיפור הברכה, והמחלה שנעלמה. "אם עומדים מאחוריך כאלו כוחות", השיב סגן השר "הצלחתך מובטחת" - ואישר את העסקה... כך התקיימה הברכה השלישית.

שבע שנים עברו, והרב מובשוביץ נקרא שוב. "נתגלתה אצלי מחלה בריאות", הודיעו מר גרודצקי. עיני הרב חשכו. קרוב משפחתו נפטר ממחלה זו, והוא חזה בכל שלביה. הרופאים אמרו לו, שמחלה זו כרוכה בייסורים קשים מאוד, ה' ישמור ויציל.

מיהר אל רבנו, ושח על המחלה שתקפה את פטרוני הישיבה. "מה אתה רוצה ממני?", התנער רבנו, "מדוע אתה צריך אותי! לך לקופת הצדקה, תכניס מטבע ותאמר מזמור תהלים. זו סגולה בדוקה!..."

"יש לי סגולה בדוקה יותר", ענה הרב מובשוביץ, "שרבנו יתפלל..." ורבנו ענה: "זהו, הברכה שנתתי לו הסתיימה..." הרב מובשוביץ לא ויתר: "אבל מדוע מגיעה לו מחלה מייסרת כל כך! הוא מחזיק תורה, רב זכויות, למה יסבול סבל כה נורא?!" - ורבנו ענה: "זאת יכול אני להבטיח, שלא יהיו לו ייסורים!"

מי שמע על מחלה מסוג זה בלי כאבים? אבל אכן, המחלה הלכה והתפשטה, הלכה והחריפה, ומר גרודצקי לא התלונן אלא על תעוקת נשימה. המליצו לו לנסוע לשווייץ, שם תקל נשימתו. נסע והוקל לו. וערב אחד, בשכבו, נפטר לפתע, בלא ייסורים!

(הגדה של פסח - קהילות יעקב, הובא בעלונו של הרב חנניה צ'ולק)

אצבעו במעגל, ושאל: 'לאן זה נעלם?'. פרופסור נתן גחן, ואמר: 'זה נעלם'. הם נטלו את הצילום הקודם, ואמרו: 'הנה זה, לאן זה נעלם'... "בן ציון", אמר גרודצקי בחרדה, "אני יודע מה מתרחש כאן! זה התפשט כל כך, שאין מה לעשות. אז החליטו להרגיעני! בן ציון, סע לפרופסור נתן, לך אלי, ברר מה המצב, שלא יסתירו ממני, אני חייב לדעת מה מצבי, להיערך לקראת העתיד!"

"אבל סיפרתי לך מה הסטייפּלר אמר"..." מר גרודצקי הניד ראשו בשלילה. אינו מקבל. "יש לך כאבים?" שאל הרב מובשוביץ. "לפני שבוע פסקו". היה זה ביום הברית. "אבל אני רוצה שתלך לפרופסור נתן".

אין מסרבים לפטרוני הישיבה. נסע הרב מובשוביץ לרבי שמעל גריינימן זצ"ל, שהיו לו קשרים קרובים עם הפרופסור, ובקשו להתלוות אליו. הפרופסור הופתע לשמוע לשם מה באו. "פרופסור רחמלביץ' ואני בעלי מוניטין, אם אנו אומרים שהגידול נעלם - הוא נעלם! אין לנו כל הסבר לכך, זה נס רפואי, אבל זו עובדה! הוא יכול להיות רגוע לחלוטין!"

כך התקיימה הברכה הראשונה. מר גרודצקי השיא את כל ילדיו, והתקיימה הברכה השנייה. נותרה הברכה השלישית, להרחבת העסקים. מפעל 'אמקור' הרכיב במקריו מדחסים מתוצרת 'פילקו' האמריקאית. הליגה הערבית איימה על חברת 'פילקו' בחרם על תוצרתה בכל ארצות ערב, והחברה באה במצוקה. הציע מר גרודצקי, שאת המדחסים ייצרו בארץ עפ"י ידע אמריקאי. החברה נענתה, אך נדרשה הסכמת משרד המסחר האמריקאי.

חדשו!

שיעורים לפי הסדר בתוכנית 'דף הכולל'
עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'

0772222666 שלוחה 6

מבחני דרשו של חודש אייר יתקיימו במתכונת ייחודית תוך שמירה על כללי הבריאות

הנהלת דרשו העולמית הודיעה כי עד לחזרה לכוללים - גם הלימוד בשעות הסדר ייחשב עבור קבלת מלגה מלאה • מבחני הדף היומי בהלכה לראשונה באמצעות מערכת טלפונית • מבחני דף הכולל ייערכו באמצעות ראשי הכוללים

תס"ז סעיף ה' עד סימן תע"ג סעיף ד') ומבחן ההשלמה מס' 61 (משנ"ב מסימן תס"א עד סימן תס"ז סעיף ה') והמבחן המסכם (חצי שנתי) מס' 10 (משנ"ב מסימן תט"ו עד סימן תס"א) ומבחן 'קנין חכמה' הנוכחי מס' 39 (אבות עם פירוש רבנו יונה פ"ג מ"ט עד פ"ד מ"ב) ומבחן ההשלמה מס' 38 (אבות עם פירוש רבנו יונה פ"ב מ"ט עד פ"ג מ"ט) יתקיימו באופן ייחודי דרך הטלפון בקו 'דרשו' מס' 077-2222666 שלוחה 8.

המבחן יהיה מבחן אמריקאי כרגיל ובחירת התשובות תיעשה באמצעות מקשי הטלפון. מבחנים אלו יתקיימו: ביום שישי י"ד באייר בין השעות 9:00-13:00. שימו לב! מבחני ההשלמה מיועדים אך ורק למי שלא נבחן מבחנים אלו ביום שישי כ"ג בניסן דרך המייל או הפקס.

'דף הכולל'

בימים אלו החלו אלפי אברכים משתתפי התכנית החדשה דף הכולל, בלימוד מסכת שבת. מבחני חודש אייר יתקיימו בתכנית זו באמצעות ראשי הכולל וראשי החבורות.

מבחן 'דף הכולל' מס' 3 (ברכות מו. - שבת ה:), שהיה אמור להתקיים בכוללים ביום חמישי י"ג באייר, יתקיים במסגרת הכוללים והחבורות. ראשי הכוללים וראשי החבורות המעוניינים לקבל מבחן עבור אברכי הכולל ובני החבורה, ייצרו קשר עם הרב אהרן אתרוג בטל: 053-3131919

מי שאינו יכול להיבחן באופן הנ"ל, יוכל להזמין מבחן במייל dirshu.mivchan@gmail.com עם המילים "בקשת מבחן" שיכתבו בשורת הנושא בלבד ולא בגוף המייל ויקבלו מיידית במייל חוזר. הזמנת המבחן תתבצע אך ורק ביום שישי י"ד באייר החל מהשעה 8:00 בבוקר. את המבחן יש להחזיר מיידית בסיום המבחן אך ורק לכתובת dirshu.mivchan1@gmail.com, שימו לב! זוהי כתובת שונה.

לתשומת לבכם, המייל לבקשת המבחנים הינו מערכת אוטומטית ואין מי שקורא את המיילים וע"כ אין לבקש שום בקשה וכיו"ב חוץ מהמילים "בקשת מבחן" שיכתבו כאמור בשורת הנושא. באם המייל אינו מתקבל, עליכם לבדוק בתיבת הספאם. לא תהיה התייחסות למיילים שלא יגיעו לכתובת הנ"ל וע"כ אין לשלוח את הבקשה לשום כתובת אחרת של דרשו.

לאור אתגרי התקופה הנוכחית בשל ההוראות והנחיות בדבר השמירה על הבריאות, מערך מבחני דרשו עובר שינויים בחודשיים האחרונים. לאחר קיומם של המבחנים בחודש שעבר באמצעות דוא"ל ופקס, מודיעה הנהלת דרשו על עדכון דרכי קיום המבחן בחודש זה לאור ההקלות הקיימות באפשרות ליציאה מהבתים. יחד עם זאת, איסור קיומם של ההתקהלויות וההתכנסויות, מחייב היערכות לוגיסטית אשר תאפשר את קיומם של המבחנים תוך שמירה על הריחוק הנדרש והכללים וההוראות לשמירה על הבריאות. לאור זאת הודיעה הנהלת דרשו על ההסדרים להלן בדבר קיומם של המבחנים האמורים להתקיים ביום שישי י"ד אייר. כמו כן הודיעה הנהלת דרשו כי על מנת להתחשב בעובדה שזמני הלימוד משתנים בימים אלו ואינם כשארם בשיגרה, עד לחזרה ללימוד במסגרת הכוללים, גם הלימוד בשעות הסדרים, ייחשב עבור קבלת מלגה מלאה.

מבחני 'דף היומי בבלי' ו'משניות'

מבחני הדף היומי בבלי וקנין משניות המחייבים כתיבת תשובות, יתקיימו בחודש זה על פי מתכונת איסוף עצמי של המבחנים בנקודות המבחן ובתוספת נקודות מבחן חדשות על מנת להקל על עומסים אפשריים במוקדי בחינה.

המבחן הנוכחי בדף היומי בבלי מס' 4 (שבת כט. - נח:), ובמשניות (פאה פ"ז מ"ו - דמאי פ"ב מ"ג) ומבחן ההשלמה מס' 3 (ברכות סב. - שבת כח:), (פאה פ"ה מ"ו - פ"ז מ"ה) יתקיימו ביום שישי י"ד באייר בין השעות 10:00-12:30 במקומות המבחן הרגילים ובמקומות נוספים אשר פורסמו במודעה מטעם ארגון דרשו.

מטעמי בריאות לא יהיה נוכח אחראי במקום, יונחו תיבות ללקיחת ומסירת המבחנים. יש לקחת את המבחן תוך הקפדה מלאה על כללי משרד הבריאות ולהחזירו לתיבת המבחנים עד השעה 12:30. יצוין כי במבחן זה לא יחולקו דפי תשובות.

'דף היומי בהלכה' ו'קנין חכמה'

מבחני הדף היומי בהלכה, המבחן המסכם החצי שנתי ומבחני קנין חכמה, יתקיימו בחודש זה באמצעות מערכת טלפונית חדשה אשר מאפשרת הזנה טלפונית של התשובות באמצעות הקשת התשובה במקשי הטלפון.

המבחן הנוכחי ב'דף היומי בהלכה' מס' 62 (משנ"ב מסימן

מצמרר: מה סיפר יהודי שחזר מעולם האמת לפני שלשה שבועות?

עבורו, והלכו בצד להעיד על גודל חסדיו, והדיין השלישי היה ראשו מכוסה ולא הכיר אותו. ועיקר הנקודה, שסיפר, הוא גודל החשיבות שיש בשמים למי שיש לו אהבת חנם. מי שאוהב אחרים בלב ונפש ולא רק משפה ולחוץ, רק אהבה אמיתית. וציין דוגמא אחת: כאשר רואים מישהו בביהמ"ד, אורח, ונותנים לו שלום עליכם, ושוב ממשיכים הלאה, הרי נכלל בזה קצת פגיעה בחבירו. כי הרי בזה גופא שנותן לו שלום, הרי אומר לו שידע שהוא חדש כאן בעירו, ובכל זאת ממשיך הלאה בלי לשאול אותו אם יש לו איפה לאכול ואיפה לישן וכו', אולי צריך עזרה. מי שיש לו אהבת ישראל אמיתית, מי שיש לו לב להזולת מתנהג אחרת לגמרי - וזה מה שחשוב בשמים. "ואמר שכאשר יתחזק בכוחותיו עוד יותר, יגיד עוד כמה דברים שנתגלו לו בעולם האמת".

בשולי מאמרו של הרב חיים נתן היילפרין ממנצ'סטר, מח"ס 'לקוטי שערי תשובה', שהתפרסם בביטאון 'אספקלריא' (אחו"ק תש"פ), הוא מוסיף ומגולל את הדברים הבאים: "והנני מרגיש מחויב להעיד בכתב מה ששמעתי היום מבעל המעשה עצמו (מוקלט), שהוא יהודי חרדי יקר מלונדון (אנגלי) אחרי שנים שגר בגיברלטר. שלפני פסח השנה נחלה רח"ל בהמחלה הנוראה החדשה שסובלים ממנה ברחבי תבל (שאינני רוצה לקרותה בשמו - ע' נדרים מא:), עד שהגיע רח"ל לשערי מות ועד בכלל, ונשמתו עלה בשמי שמים, ועמד בדין לפני שלשה דיינים, ושוב זכה לשוב להאי עלמא. "מבהיל על הרעיון לשמוע מפי בעל המעשה, שמספר מה שקרה לפני שלשה שבועות. הוא הכיר שנים מאלו הדיינים, ומספר שמם, שאמרו שמכיון שנהנו ממנו אין בידם להיות דיינים

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

תוך כמה ימים הדיח החפץ חיים את הצאר ניקולאי?

שבת דף נט

"ותגזר אומר ויקם לך"

"פה קדוש איך יאמר דבר זה?", ולכאורה אינו מובן מה ענין "פה קדוש" לענין סברא של תורה - שעניינה ב"דעת" ולא ב"פה"? אלא, אדם ששומר את פיו מכל דיבור אסור, אזי הקב"ה שומרו שלא ייכשל אף בשוגג, ואם הדין שאמר אינו אמת - יוצא שאמר שקר, ועל זה אמרו שהוא פלא כיצד פה קדוש ייכשל באיסור שקר. הוסיף ה'חפץ חיים' ואמר: "אתה הרי צדיק ושומר את פך, ממילא הקב"ה לא יכשילך בשקר, ומשום כך יכול הנך לתת ברכה לנזקקים, מאחר שהנך שומר פך מכל דיבור אסור!" (מידות והנהגות טובות) בסערת מלחמת העולם הראשונה, אסרו שלטונות רוסיה בחור משיבת ראדין ממוצא גרמני, אפרים מממל, והאשימוהו

בספר חסידים (סי' מז) הובא, שכל הדובר אמת ואינו רוצה לחשוב שקר ולא לדבר שקר, אפילו דברים שיחשוב ושידבר, אע"פ שלא יתכוון להם - כל מחשבותיו ודבריו יתקיימו, שנא "ותגזר אומר ויקם לך", וכתב "קסם על שפתי מלך במשפט לא ימעל פיו, קוראים אל ה' והוא יענם". וכן כתיב: "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי", ולא מצאנו שצעק, אלא שהכין עצמו לצעוק. החפץ חיים שלח רבים לרבי יוסף זונדל הוטנר מאיישישוק, לקבל ממנו ברכה. לימים פגש את הח"ח ושאלו: "וכי צדיק אני?" וענה לו, כי הנה במסכת סנהדרין (דף כ"ג ע"א) מובא ששאלו: "פה קדוש יאמר דבר זה?" וכן יעוין בר"ן ראש מסכת נדרים (דף ב' ע"א) ששואל על אחד מן הראשונים ז"ל בלשון:

סיפר הגאון רבי ברוך בער מקמניץ זצ"ל, שהיה נוכח כשסיפרו לרבו, הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל על גזר הדין ותגובת ה"חפץ חיים", על אתר נענה ואמר: "החפץ חיים" הדיח את הצאר ניקולאי - אבל מי יודע מי יתפוס את מקומו?!"

כעבור חודשיים, שמונה וחצי שבועות, בכ"ב אדר תרע"ז, הודח הצאר ניקולאי וכל האסירים המדיניים שוחררו, כולל אפרים מממל!

הנה כי כן, כשהאדם מקיים מאמר הבורא, מקיים הבורא מאמר אותו אדם!

(והגדת, סוכות)

בריגול לטובת הגרמנים. למשפטו, שנערך בפני בית דין צבאי בויטבסק, הטריח עצמו ה"חפץ חיים" ממקום גלותו בשומיאץ והעיד לטובתו.

השופטים לא התרשמו, ודנו את הצעיר למות בעוון ריגול בעת מלחמה. עם זאת, בהתחשב בגילו הצעיר, המירו את גזר הדין בעשר שנות מאסר עם עבודת פרך.

שמע ה"חפץ חיים", והפטיר: "שוטים שבעולם! לעשר שנות מאסר דנהו, האם שלטונם בטוח לעשרה חודשים?! הרי אפילו בעשרה שבועות אינם בטוחים!"

היה זה בכ"ב בטבת תרע"ז.

על דא ועל הא

באחת הפעמים ששוחחתי עם הרב וולף, שאלתי אותו: אתה מוכשר ואתה פשוט 'בולדוזר'. כל תחום שאתה נכנס בו - אתה נכנס 'עד הסוף'. אז איך אתה יכול להיות פה? בכזה מדבר שממה?!"

הרב בנימין וולף זצ"ל, מקרבנות הקורונה: יהודי שבשביל האידיאלים הקדושים של ריבוננו של עולם מסר את נפשו

בקראון הייטס. אין לך פה כלום: לא אידישקייט, לא גשמיות, לא רוחניות. בשביל מקווה אתה צריך לנסוע עד אנטוורפן, שעתיים וחצי נסיעה, ובשר כשר - צריך לטורח להביא מפרזי או מאנטוורפן, או לשחוט לבד.

"כאלה חיים קשים, לילדים אין תלמוד תורה", המשיך הרב שטרנבוך לתאר את מה ששאל את הרב וולף ז"ל, והוסיף לציין כי היום כבר נהיה קל יותר, וכולם למדו להכיר את אופן הלימוד המקוון, אבל לפני 12-13 שנים, היו צריכים לקשר ילד ממדינה בפניה אחת בעולם לילד בפניה אחרת, עם מורה וירטואלי. "אני לא מבין אותך, יכולת גם בגשמיות וגם ברוחניות להצליח כל כך. אז מדוע?...!"

הרב שטרנבוך מצטט בקול חנוק מדמעות את תשובתו של השליח, שנפטר בימים האחרונים: "ר' יצחק מאיר, אתה יודע למה אני פה?!", שאל את הרב שטרנבוך בחביבות, אבל בצעקה אדירה, שיצאה מליבו הסוער, "בגלל שיתגדל ויתקדש שמייה רבא! שיתגדל ויתקדש שמייה רבא!". את המילים הללו צעק הרב וולף באוזניו של הרב שטרנבוך, שאומר לתלמידיו: "את המילים האלו אני לא אשכח לעולם".

הרב וולף המשיך והסביר: "יש כאן יהודים בגרמניה, יהודים רחוקים ומנותקים, שלא יודעים שיש ה' אחד ושמו אחד, והתפקיד שלנו בעולם, הוא ליצור מצב שיתגדל ויתקדש שמייה רבא. כזה היה ר' בנימין וולף, יהודי שבשביל האידיאלים הקדושים של ריבוננו של עולם מוסר את נפשו - ועושה זאת עם האמת, והתמימות, והשמחה והחיות", מסיים הרב שטרנבוך את דבריו הנרגשים.

הרב יצחק מאיר שטרנבוך, ר"מ בישיבת מיר, נשא דברי פתיחה לתלמידיו באמצעות הטלפון. לפני שצלל לקראת הלימוד בתקופה הקרובה, ביקש הרב לשתף את תלמידיו בהיכרותו האישית עם אחד מקרבנות הקורונה, הרב בנימין וולף זצ"ל, שליח חב"ד בגרמניה, שנפטר למרבה הכאב והתדהמה בגיל 43.

"לרב בנימין וולף אני מרגיש חובת הכרת הטוב מיוחדת. הוא, באופן מסוים, נתן לי להבין את תפקידו וחובתו של האדם בעולמו", פתח הרב שטרנבוך בדבריו.

"היה זה לפני קצת יותר מ-13 שנה, בתקופת חג הפורים, הייתי בגרמניה, בהנובר, כשעמוד החסד ר' אלימלך פירר שלח אותי עם הבחור הצדיק ר' יעקב פרלמוטר ז"ל, שניבדל לחיים טובים וארוכים. שם יש בית חולים מיוחד לניתוחי ראש", המשיך הרב שטרנבוך.

"באחת הפעמים ששוחחתי עם הרב וולף", מספר מגיד השיעור לתלמידים, "אמרתי לו: 'יש לי שאלה בשבילך. תגיד לי ר' בנימין, אתה אדם מוצלח, יכולת להצליח בכל מה שהיית נוגע - גם בגשמיות, יש לך כשרונות אדירים, וגם ברוחניות - יש לך כוח, אתה מוכשר ואתה פשוט 'בולדוזר'. כל תחום שאתה נכנס בו - אתה נכנס 'עד הסוף'."

"אתה מכיר שפות, יודע לקשר בין אנשים, יש לך יכולת ליצור קשרים אישיים עם אנשים בצורה נעימה ובטעם, ואפילו ברוחניות - יכולת להקים ישיבה, או מוסד או תלמוד תורה, אתה ואשתך אנשי עשייה מיוחדים.

"איך אתה יכול להיות פה? בכזה מדבר שממה?! לא פוגש את המשפחה שלך שנה שלימה, חוץ מאולי ב'כינוס השלוחים'

"המתנתי הרבה זמן, לקחו לי את התור וגם דרכו לי על הרגל - אבל זכיתי ב-26.000 שקלים"

על המבצע החדש והמיוחד - "מתגברים וסולחים" זוכים ב-18,000 ₪

דקות ארוכות בסניף הדואר המרכזי, והנה אחד עוקף אותי. היה לי מאד קשה לוותר, כי המתנתי הרבה זמן, אך נזכרתי במבצע הוויתור ומיד כתבתי לעצמי 'אני מוותר על התור שלי בדואר לעילוי נשמת רבי יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל'. והנה, עד שמגיע התור שלי ואני בדרכי לפקיד, אחד הממתנינים בתור דרך עלי בטעות בחזקה והכאיב לי מאוד. וגם הפעם, בפעם השניה, נשכתי שפתיים והוצאתי שוב פיסת נייר וכתבתי להשם יתברך מכתב: 'מאד מאד קשה לי לוותר, כואב לי מאד, המתנתי הרבה זמן, לקחו לי את התור וגם דרכו לי על הרגל, אבל לעילוי נשמת הצדיק שכל כך ביקש לוותר, אני מתאמץ מאד ומתגבר גם הפעם לוותר'. שלחתי את שני סיפורי הוויתור שלי כשבליבי הרגשה טובה, ואכן זכיתי ביום ההגרלה בסך הגדול של 26,000 ₪.

ולא רק הזוכה המאושר הוא הזוכה, אלא כל המוותרים זכו לקדש שם שמים. ליקטנו את כל סיפורי הוויתור הנבחרים לספר אחד, והיה הדבר להתעוררות ולקידוש שם שמים גדול.

וכעת, בעקבות משבר הקורונה שרבים חללים הפילה, וטובים וצדיקים נפטרים מהעולם ואין אדם יודע עיתו ומי יודע מה ילד יום, על כך פתחנו כעת במבצע חדש: כל מי שיעשה עבודה עצמית ויביא את עצמו בכח האמונה להרגשים נעלים של טוהר, אמונה, סליחה ומחילה וחמלה, להגיד בפה: הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס וחטא כנגדי, הן בגופי הן בנפשי הן בממוני הן בכבודי ובכל אשר לי ולמשפחתי, ובפרט לפלוני/ת (בשינוי פרטים), וכשם שאני משתדל/ת למחול ולסלוח במידת האפשר מכל הלב, כך תרחם ותמחל ותסלח לכל ישראל ותבטל מעלינו ותסיר מעל כל ישראל את מגיפת הקורונה ותסיר מעלינו מכת המוות, וכן יכתוב את המחילה גם על דף וישלח לפקס 03-6767128 או למייל SCHIFFS@013.NET.IL וישתתף בהגרלה על סך 18,000 ₪.

ההגרלה תתקיים בפיקוח מו"צ (נדחה מתאריך ל"ג בעומר) בר"ח סיון תש"פ הבעל"ט. ויהי רצון שהשם יתברך ירחם עלינו ויבטל מעלינו כל מיני גזירות קשות ורעות ויסיר מעלינו כל סוגי המגיפות ונזכה לגאולה השלימה בחסד וברחמים.

רבי יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל חי במשך כ-20 שנה בעיר בני ברק, לאחר שעזב את תל אביב, שם עבד בהצנע לכת את השם יתברך, כשאת כל ימיו ושנותיו הקדיש לעמל התורה מתוך קדושה וטהרה, ואף זכה לחדש ולחבר כ"ב ספרים בחלק פרד"ס התורה. רבים מגדולי וצדיקי הדור חרדו לקראת קדושתו, והיו מחלים את פניו ליהנות ממנו עצה ותושיה. היה בקשרי ידידות אמיצים מאד עם גדולי וצדיקי הדור ובהם הרב הקדוש רבי חיים משה מנדל זצ"ל ועם כ"ק האדמו"ר רבי יוחנן סופר מערלוי זצ"ל. בבני ברק התגורר אצל הגאון הרב אהרן יצחק שטרן שליט"א שדאג לכל מחסורו ושימש אותו בנאמנות ובמסירות, עד להסתלקותו לשמי מרומים בז"ך אלול תש"ע.

בשנת תש"ע נחלש רבנו ועורר את מקורביו לעורר ולחזק את כלל ישראל להתחזק מאד במידות שבין אדם לחבירו, לכבד כל בר ישראל באשר הוא. בלשונו הטהור התחנן: לעזור, לרחם, לוותר, והעיקר לא לצעוק על השני. ועוד הוסיף: כל הרוצה להינצל מחבלי משיח יקפיד בכבוד כל אחד.

לאור צוואת רבי יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל המשכנו להפיץ את משנת רבנו זיע"א בענייני בין אדם לחבירו, ועוררנו את הכלל והפרט להתחזק במידת הוויתור. כידוע לכל, לוותר לשני ובפרט כשאתה כאוב ופגוע, וצודק, כמעט בלתי ניתן לסלוח ולוותר, ואדם בהול על כבודו, וכבר אמר רבי ישראל סלנטר זצ"ל: יותר קל לסיים הש"ס מאשר לתקן מידה אחת.

אבל למדנו מחז"ל: גדולה לגימה שמקרבת, וכך, כשאנו בטוחים ונשענים על זכות הצדיק רבי יהודה זאב שמסר נפשו למען כלל ישראל, יצאנו בפרסום גדול למבצע ויתור: כל מי שיעמוד בנסיון הוויתור ויעשה עבודה עצמית להתגבר ולוותר על אף הקושי בדבר, מצטרף להגרלה על סך 26,000 ₪. רבים וטובים הצטרפו להגרלה, כשכל אחד כותב את הוויתור האישי שלו. קיבלנו אלפי סיפורים מרגשים על ויתורים מפליגים שנעשו תוך אמונה ומסירות.

בהגרלה זכה אחד האברכים בבני ברק, וכך סיפר: "המתנתי

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

השותה 'ארבע כוסות' בליל הסדר בזו אחר זו - האם יצא ידי חובתו?

אך שהה זמן מה בין כוס לכוס - יש אומרים שיצא ידי חובה, ויש חולקים; ואם שתה את כולן יחד, בזו אחר זו, לכל הדעות לא יצא ידי חובה. ואף הנשים - המחויבות בשתיית ארבע הכוסות - מחויבות להקפיד על השתייה לפי סדר ההגדה.

[שו"ע תעב, ח, משנ"ב כד, וביה"ל ד"ה שלא; וראה עוד שם]

את 'ארבע הכוסות' שתיקנו חז"ל לשתות בליל הסדר, צריך לשתות לפי סדר ההגדה, כנהוג; והיינו, כוס ראשונה ב'קידוש', כוס שנייה לאחר אמירת ההגדה, כוס שלישית לאחר אכילת מצה וברכת המזון, וכוס רביעית לאחר אמירת ה'הלל'.
ואם שתה אותן - את כולן או את חלקן - שלא לפי הסדר,

מהי הכמות הנדרשת לשתיית 'ארבע כוסות'?

ובדיעבד, אם שתה רוב רביעית, יצא ידי חובה; אך אדם ש'מלוא לוגמיו' (ראה שו"ע תריב, ט) גדול מרוב רביעית, וקטן מרביעית, אינו יוצא ידי חובה אלא בשתיית מלוא לוגמיו. וקטן שמלוא לוגמיו קטן מרוב רביעית, יוצא ידי חובה במלוא לוגמיו.

[שו"ע תעב, ט, משנ"ב כז, ל רלג, וביה"ל ד"ה וישתה; ביאורים ומוספים דרשו, 30, 31 ו'38]

הכמות הנדרשת לכל כוס מ'ארבע כוסות' היא 'רביעית' (86-150 מ"ל, לשיטות השונות). ולכתחילה, יש לשתות את כל הרביעית; ויש אומרים שחובה לשתות את רוב הכוס, אף אם כמות היין שבה גדולה מרביעית, ולכן, מי שאינו מעונין לשתות יותר מרביעית, ראוי שישתמש בכוס המכילה רביעית בלבד.

האם ניתן לקיים מצות 'ארבע כוסות' במיץ ענבים?

כשתיית יין. ויש מהם שהורו כן רק לכתחילה, והוסיפו, כי אם יתכן שבגין שתיית היין לא יוכל לסיים את ה'סדר' עד תומו, או שהוא מתקשה בשתיית יין - אין להחמיר בכך, ורשאי לקיים את המצוה במיץ ענבים.

[ביאורים ומוספים דרשו, תעב, 34]

לדעת פוסקים רבים, ניתן לכתחילה לקיים את מצות 'ארבע כוסות' במיץ ענבים, וכך נהגו רבים מגדולי ישראל. ויש מהם שהורו כי לכתחילה יש לערב בו יין; ויש שנהג למזוג מחצית הכוס יין, ומחציתה מיץ ענבים.

אולם, יש אומרים שלא ניתן לקיים מצוה זו במיץ ענבים, משום שאינו משכר ואינו משמת, ושתייתו אינה 'דרך חירות'

* בן האוכל אצל אביו בליל הסדר - מחויב בהסבה, ואף אם אביו הוא תלמיד חכם מופלג, וגם רבו המובהק של בנו; משום שאנו מניחים שהאב מוחל לבנו על כבודו ועל מוראו.
* תלמיד האוכל אצל רבו בליל הסדר - אינו רשאי להסב בפניו; ואם רבו נותן לו רשות מפורשת, חייב להסב. ואף אם אוכל בשולחן נפרד, ראוי שיבקש מרבו רשות להסב.
* מי שאכל את המצה שבה מקיים את מצות האכילה בליל הסדר שלא בהסבה - עליו לשוב ולאכול בהסבה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן להגעיל כלי בשרי וכלי חלבי בבת אחת?

תערובת איסור 'בשר בחלב'. ואילו טעם החלב שנקלט עתה בכלי הבשרי, הוא 'נותן טעם בן נותן טעם של היתר', כלומר: החלב בפני עצמו, הוא 'דבר היתר', שהרי בשר וחלב מותרים באכילה כשאינם מעורבים, אשר טעמו נחלש בעת היבלעו בכלי החלבי, ונחלש שנית בעת היפלטו מהכלי החלבי, ונמצא כי הכלי הבשרי 'קיבל' טעם קלוש מאד של 'דבר היתר', אשר אינו אוסר את הכלי.

[שו"ע תנב, ב, ומשנ"ב טז-יז]

בהגעלת כלים, אין להגעיל כלי בשרי וכלי חלבי בבת אחת, משום שפליטות הבשר והחלב פגועות זו בזו ומתערבות, ושבות ונבלעות יחד בשני הכלים, ונמצא שטעם בשר וחלב בלוע בכלי. במה דברים אמורים? כששני הכלים הם 'בני יומם', כלומר, שבשעת ההגעלה טרם חלפו עשרים וארבע שעות מעת שנבלע בהם טעם הבשר והחלב.

אולם, אם הכלי הבשרי, לדוגמה, אינו 'בן יומו', אזי טעם הבשר הבלוע בו 'פגום', ולכן בהתערבו בטעם החלב לא נוצרת

כ"ה לעומר

הנהגה נפלאה מהשל"ה הקדוש

כתב השל"ה הקדוש: ראוי לאדם שכל ימי חייו יראה, שלא יעבור עליו שום יום שלא יעשה בו גמילות חסדים, או בגופו או בממונו. (השל"ה הק' - פסחים סוף פרק נר מצוה)

נשתדל בכל יום לעשות לפחות פעולת חסד אחת עם הזולת ונזכה שגם ה' יתנהג עמנו במידת החסד

אדם ישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם והכספת פרוצה...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מתעורר להם חשד, ואפילו מבוסס ביותר, על פלוני שגרם להם נזק, הם עושים דין לעצמם ותופסים ממנו ממון וכדומה. הכלל הוא, שכל 'ראיה' או 'דברים ניכרים' שאינם עדות ברורה או הוכחה מוחלטת שיכולה להתקבל בבית דין, אסור לתפוס מהשני ממון מחמתה. הדוגמה שמביא לכך ה'חפץ חיים' היא, באדם שישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם, הכספת פרוצה ונגנב מתוכה כסף. לכאורה הדברים ברורים שהוא הגנב. אולם למרות זאת, אסור לו לעשות דין לעצמו בענין זה, אלא עליו לתובעו בבית דין. גם להכותו כדי שיודה אסור, ולבזותו - מסתפק ה'חפץ חיים' האם מותר.

בהלכות הנלמדות היום (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים ח-ט-י) עוסק ה'חפץ חיים' באופן בו יש 'דברים הניכרים' שעל ידם נראה שהרכילות שסופרה היא אמת. מעיקר הדין, באופן זה מותר לשומע להאמין, בתנאים הבאים: אם יש בכך תועלת להבא; אם אותם 'דברים ניכרים' הם חד משמעיים ואין אפשרות לפרשם לצד זכות; אם הוא ראה אותם בעיניו ולא שמעם מפי אחרים; שיהיו דברים שנוגעים לעצם הסיפור, ולא 'דברים הניכרים קצת'; והתנאי האחרון - כל ההיתר הוא רק להאמין בלבד, אך לא לספר לאחרים, ולא להפסידו בממון או להכותו מחמת כך. אגב כך מעורר ה'חפץ חיים' בדבר שרבים נכשלים בו - שכאשר

הלוח היומי

י' באייר | רבינו יצחק ב"ר יעקב אלפסי זלה"ה, הרי"ף

יום זה נקבע ע"י חז"ל לתענית צדיקים (שו"ע או"ח תק"פ), על שבשנת בעל אלפים תתע"א מת עלי הכהן ע"ה, שהיה שופט את ישראל ארבעים שנה וכן מתו שני בניו חופני ופנחס ע"ה ונשבה ארון ה'.

יארציט:

- ד' אלפים תתס"ד: רבינו יצחק ב"ר יעקב אלפסי זלה"ה, הרי"ף.
- תפ"ג: רבי ישעיה ב"ר אברהם זצ"ל, בעל באר היטב - הראשון, נו"נ לרבותינו הט"ז והב"ח ע"ה.
- תק"נ: רבי מאיר ב"ר צבי הירש מרגליות זצ"ל, מאוסטראה, בעל מאיר נתיבים, דרך הטוב והישר ועוד.
- תקנ"ב: רבי יוסף ב"ר מאיר תאומים זצ"ל, בעל פרי מגדים, ראש יוסף, תיבת גמא, אם לבינה ועוד.
- תקצ"א: רבי משה ב"ר יחיאל מיכל (מזלוטשוב) גולדמן זצ"ל, האדמו"ר הראשון מזוויהל.
- תר"ג: רבי שמואל ב"ר משה אהרן זצ"ל מקאמינקא-מירופול, בעל שני המאורות ובית שמואל.
- תרל"ד: רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל ב"ר אלכסנדר סנדר אייכנשטיין זצ"ל, מקומארנא, בעל שולחן הטהור, היכל הברכה, נוצר חסד, אוצר החיים ועוד.
- תרמ"ב: רבי דוד ב"ר מרדכי (מטשרנובל) טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מטאלנא, בעל ברכת דוד, מגן דוד ועוד.
- תרנ"א: רבי הילל ב"ר ברוך בענדיט ליכטנשטיין זצ"ל, אב"ד קולומיא, קלויזנבורג ועוד, בעל אבקת רוכל, משכיל אל דל, עת לעשות, מקרי דרדקי ועוד.
- תרע"ה: רבי ישעיה ב"ר אברהם ליפשיטיין זצ"ל, בעל לבוש ישע.
- תשנ"ט: רבי יצחק דוד ב"ר ישראל פלקסר זצ"ל, ר"י שפת אמת וראב"ד אג"י, בעל שערי יצחק.